

RGS MKB: jaarrekening verenigingen en stichtingen

Door: Gerard Bottemanne, Onderzoeksbureau GBNED

Datum: 7 juli 2023

Update: 18 augustus 2023

Op 11 augustus 2023 is een reactie van de KvK ontvangen die verwerkt is in onderstaand document.

Voor RGS MKB (het standaard rekeningschema voor de gelijknamige doelgroep MKB) is de relatie in beeld gebracht tussen (externe) rapportages, zoals een te deponeren jaarrekening micro en klein, winstaangifte IB en Productie jaarstatistiek voor het CBS. Zie [RGS MKB rapportages](#).

De doestelling is RGS MKB rapportages uit te breiden met in elk geval jaarrekening modellen van toepassing voor verenigingen en stichtingen in het MKB segment. Daartoe is onderhavig document opgesteld met tevens enkele vragen aan de Kamer van Koophandel (KvK) en de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ). Dit document wordt gedeeld via onze website Boekhoudplaza.nl.

We hebben begrepen dat modellen voor de jaarrekening opgenomen zijn in de Nederlandse Taxonomie ([NL Taxonomie](#)) onder verantwoordelijkheid van de KvK. Waarbij de RJ zorgdraagt voor een verwijzing naar relevante wetgeving per post.

Algemene vraag aan de KvK

Een eerste algemene vraag aan de KvK is of er voor eindgebruikers (inclusief accountants- en administratiekantoren) een vindplaats is voor alle modellen die voor jaarrekeningen van toepassing kunnen zijn voor de verschillende rechtsvormen (inclusief verenigingen, stichtingen en coöperaties). Dit naast het [Besluit modellen jaarrekening](#). En dan met name gericht op het MKB (de primaire doelgroep van RGS MKB).

Antwoord KvK:

Ja, op de [SBR-pagina](#) wordt verwezen naar die vindplaats naar Yeti: <https://www.taxonomie-viewer.nl/yeti/resources/yeti-gwt/Yeti.jsp>

1. Verenigingen

Een vereniging is volgens [BW 2, Titel 2](#) een rechtspersoon.

Goedkeuren jaarrekening (en bestuursverslag) via de ALV.

Een vereniging moet bij een bepaalde omzet ook een jaarrekening deponeren bij de KvK. Het gaat hierbij om een omzet die in 2 opeenvolgende boekjaren minimaal € 6 miljoen per jaar bedraagt.

Vragen aan de KvK

1. Klopt het dat de KvK wel een model (entrypoint) jaarrekening kent, specifiek voor stichtingen, maar niet voor verenigingen? (bron: NL taxonomie).

Antwoord KvK:

Ja, dat klopt.

Is het dan zo dat voor een vereniging in de praktijk de modellen van een jaarrekening geldt volgens:

- [Organisaties zonder winststreven](#) (OZW) of
- [Fondswervende organisaties](#) (FWO).

Antwoord KvK:

in de praktijk wordt ook wel gebruik gemaakt van de modellen voor kleine en middelgrote rechtspersonen. Alle rechtspersonen zijn zelf verantwoordelijk voor het gebruik van het juiste entrypoint passend bij hun situatie.

2. Wordt voor verenigingen dan gebruik gemaakt van de volgende jaarrekening modellen (entrypoints in de NL taxonomie):
 - a. Organisaties zonder winststreven: kleine rechtspersonen
 - b. Organisaties zonder winststreven: middelgrote en grote rechtspersonen
 - c. Fondswervende organisaties - kleine rechtspersonen
 - d. Fondswervende organisaties.

En wat zijn dan precies de criteria die bepalen welke van bovenstaande jaarrekening van toepassing is voor verenigingen en wanneer vindt deponering bij de KvK plaats?

Antwoord KvK:

In [artikel 2:361 lid 2 BW](#) wordt verenigingen ruimte geboden om van bepalingen voor de inrichting van de jaarrekening af te wijken. Er zijn daarmee geen scherp geformuleerde bepalingen voor de jaarrekening van een vereniging.

De deponeringstermijn voor de jaarrekening bij KvK is volgens [artikel 2:394 lid 3 BW](#) uiterlijk 12 maanden na afloop van het boekjaar.

Artikel 2:361 lid 2 BW

Coöperaties en de in [artikel 360 lid 3](#) bedoelde stichtingen en verenigingen vervangen de winst- en verliesrekening door een exploitatierekening, indien het in [artikel 362 lid 1](#) bedoelde inzicht daardoor wordt gediend; op deze rekening zijn de bepalingen omtrent de winst- en verliesrekening zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing. Bepalingen omtrent winst en verlies zijn zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing op het exploitatiesaldo.

3. Organisaties zonder winststreven (OZW): kleine rechtspersonen (bron: NL taxonomie).

Wanneer is sprake van "Aandelenkapitaal" bij een OVW?

Is opgenomen in betreffende model van de KvK.

(Bij Fondswervende organisaties is “Aandelenkapitaal” in elk geval niet opgenomen).

Antwoord KvK:

Inhoudelijk gaat KVK niet over opgenomen posten in de taxonomie, daarvoor wordt jaarlijks het advies van de RJ gevolgd.

Vragen aan de RJ

1. Voor kleine Fondswervende organisaties is een prima model voor de balans en baten en lasten opgenomen in de RJK. Voor kleine Organisaties zonder winststreven is er geen model aanwezig. Welk model adviseert de RJ in het laatste geval?

2. Bijzondere verenigingen

2.1 Vereniging van Eigenaars (VvE)

Volgens de KvK onderscheiden we een Vereniging van Eigenaars (VvE) die de gemeenschappelijke belangen behartigt van eigenaren van appartementen, zoals onderhoud van het gebouw en de technische installaties. De VvE heeft als verplichting minimaal 1 keer per jaar vergaderen, een reservefonds opbouwen en een jaarrekening opstellen. Elke VvE moet zich inschrijven in het Handelsregister.

Vragen aan de KvK en RJ

1. Is er een of meerdere modellen beschikbaar voor de jaarrekening van de VvE.

Antwoord KvK:

Nee, geen specifiek model voor VvE's

2. Zijn er nog groottecriteria van toepassing voor een VvE met specifieke richtlijnen voor de jaarrekening.

Antwoord KvK:

Dit is een vraag voor de RJ.

Model VvE beschikbaar
RGS MKB heeft een model voor de jaarrekening van de VvE beschikbaar gesteld. Zie [RGS MKB rapportages](#).

2.2 Coöperatie / Bedrijfs- en Ondernemerscoöperatie in de boekhouding

Een coöperatie wordt aangeduid als een speciale vorm van een vereniging waarin (minimaal 2) personen samenwerken. Het doel is te profiteren van de voordelen van een collectief. Bijvoorbeeld gezamenlijke inkoop of marketing. De coöperatie bestaat, net als een gewone vereniging, uit leden en wordt aangemerkt als een rechtspersoon. Voor een coöperatie geldt ook Titel 9 BW 2. Het Besluit modellen jaarrekening is echter alleen van toepassing op de BV en de NV.

Vragen aan de KvK

1. De KvK kent voor coöperaties een apart model (entrypoint in de NL Taxonomie) voor de jaarrekening. Geldt dat model dan zowel voor kleine- als grote coöperaties? Wordt er voor coöperaties sowieso geen onderscheid gemaakt naar klein en groot en moeten alle coöperaties de jaarrekening volgens dezelfde voorwaarden en specificaties deponeren bij de KvK.

Antwoord KvK:

Inhoudelijk gaat KVK niet over opgenomen posten in de taxonomie, daarvoor wordt jaarlijks het advies van de RJ gevolgd.

2. Zijn er richtlijnen c.q. voorschriften voor het opstellen en deponeren van een jaarrekening bij een Ondernemerscoöperatie? Denk aan samenwerking door zzp'ers. Of geldt hiervoor mogelijk hetzelfde als voor bedrijfscoöperaties.

Antwoord KvK:

Antwoord: m.b.t. het opstellen is deze vraag voor de RJ. Voor het deponeren gelden de voorschriften in [artikel 2:394 en 2:395 BW](#).

Vragen aan de RJ

1. De Raad voor de jaarverslaggeving (RJ) adviseert het Besluit modellen jaarrekening zoveel mogelijk toe te passen voor coöperaties.

Vraag:

Waarom is, in tegenstelling tot verenigingen en stichtingen, de coöperatie alleen opgenomen in de RJ en niet in de RJK?

2. In de RJ is als 620 bijlage een tweetal prachtige voorbeelden opgenomen van een exploitatierekening voor coöperaties die inkopen bij leden.

Vraag:

Geldt dit dan voor alle (kleine en grote) coöperaties? En zowel Bedrijfs- als Ondernemerscoöperaties.

3. Stichtingen

Een Stichting is volgens [BW 2, Titel 6](#), een rechtspersoon waarvoor ook een administratie wordt gevoerd.

In beginsel is een stichting niet verplicht een jaarrekening openbaar te maken. Hierbij is wel het volgende van belang:

1. Als een stichting wordt gekenmerkt als een algemeen nut beogende instelling ([ANBI](#)) moeten sinds 1 januari 2014 bepaalde gegevens op een internetsite gepubliceerd worden.
2. Een stichting moet bij een bepaalde omzet ook een jaarrekening deponeren bij de KvK. Het gaat hierbij om een omzet die in 2 opeenvolgende boekjaren minimaal € 6 miljoen per jaar bedraagt (zie voor actuele voorwaarden de [KvK](#)).

Het gaat dan om het opstellen van een financiële verantwoording die gelijk of gelijkwaardig is aan een jaarrekening als bedoeld in BW 2 titel 9 (De jaarrekening en het bestuursverslag). Zie [Artikel 297a Burgerlijk Wetboek Boek 2](#).

Als sprake is van een jaarrekening dan geldt het volgende:

Het bestuur van een stichting maakt altijd de jaarrekening op en alle bestuursleden ondertekenen deze. De wettelijke grondslag voor de jaarverslaggeving van alle rechtspersonen is opgenomen in artikel 2:10 BW. Hier valt de door het bestuur van een stichting op te maken jaarrekening (met balans en staat van baten en lasten) ook onder.

Vragen aan de KvK

1. Stichtingen kent een eigen model (entrypoint in de NL taxonomie). Geldt dit model voor alle stichtingen of bijvoorbeeld alleen stichtingen met een bepaalde omzet die de jaarrekening openbaar moeten maken (zoals eerder genoemd)?

Antwoord KvK:

Dit model is uitsluitend bedoeld voor stichtingen die elektronisch moeten deponeren bij het handelsregister.

2. Eerder is bij verenigingen al genoemd de modellen voor Organisaties zonder winststreven (apart voor klein en middelgroot/groot) en Fondswervende organisaties (apart voor klein). In welke situaties maakt een stichting gebruik van deze laatste modellen? En hoe verhoudt zich dat tot het aparte model voor Stichtingen?

Antwoord KvK:

Alle rechtspersonen zijn zelf verantwoordelijk voor het gebruik van het juiste entrypoint passend bij hun situatie. KVK geeft hierbij geen advies, en verwijst daarbij door naar intermediairs (accountants- en administratiekantoren, advocaten).

Vragen aan de RJ

1. Welke specifieke modellen voor de jaarrekening adviseert de RJ voor stichtingen, klein en groot?

4. Organisatie zonder winststreven klein (OZW)

Hiervoor is al gevraagd wanneer sprake is van “Aandelenkapitaal” bij een OZW?

Op basis van de inhoud van de [Nederlandse taxonomie](#) (uitwerking SBR programma) speelt ook het volgende:

Andere lasten versus bedrijfskosten

Onder “Winst- en verliesrekening > Totaal van lasten” is opgenomen:

“**Andere lasten** (ExpensesOther)” met de volgende documentatie:

“De kosten die voortvloeien uit of samenhangen met gebeurtenissen of transacties die behoren tot de normale bedrijfsactiviteiten van de rechtspersoon en die niet in een andere categorie zijn in te delen”.

Overige “Winst- en verliesrekening” is opgenomen:

“**Bedrijfskosten** (OperatingExpensesOther)” met de volgende documentatie:

“De lasten die voortvloeien uit of samenhangen met gebeurtenissen of transacties die behoren tot de normale bedrijfsactiviteiten en die niet in een andere categorie in te delen zijn”.

De RJ heeft een opsomming van verwijzingen opgenomen, zie **bijlage I**, echter zonder links naar betreffende websites en zonder verder enige vorm van toelichting.

Vragen aan de KvK:

1. Wat is precies het verschil tussen bovenstaande posten?

Antwoord KvK:

Inhoudelijk gaat KVK niet over opgenomen posten in de taxonomie, daarvoor wordt jaarlijks het advies van de RJ gevolgd.

2. Waarom is de documentatie niet uitgebreider?

Antwoord KvK:

idem.

Vragen aan de RJ:

1. Waarom is geen verdere toelichting opgenomen en/of een link naar betreffende artikelen? Anno 2023 mag verwacht worden dat alles online beschikbaar is.
2. Waarom wordt verwezen naar Besluit jaarrekening banken?

5. OZW versus Fondswervende organisaties (FWO)

Onder “Totaal van baten” is opgenomen “**Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten**”.

Bij OZW én FWO met de volgende documentatie:

“De baten die als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten gelden”.

Zie ook **bijlage I**.

Vraag aan RJ:

1. Volgens Richtlijnen Jaarrekening Klein (RJK C2 313) wordt voor Fondswervende organisaties (FWO) alleen verkoop van artikelen verantwoord als brutowinst. In de toelichting wordt dan netto-omzet, kostprijs en brutowinst vermeld.

Waarom is bovenstaande niet terug te vinden in de documentatie van de NL Taxonomie?

Bijlage I

Resultaat van baten en lasten

Winst- en verliesrekening

Totaal van lasten

Andere lasten (ExpensesOther)

Documentatie:

De kosten die voortvloeien uit of samenhangen met gebeurtenissen of transacties die behoren tot de normale bedrijfsactiviteiten van de rechtspersoon en die niet in een andere categorie zijn in te delen.

Type	Reference	
Reference	Article	1
	IssueDate	2015-11-01
	Name	Besluit modellen jaarrekening
Reference	Article	16a
	IssueDate	2015-11-01
	Name	Besluit modellen jaarrekening
	Paragraph	2
Reference	Article	437
	IssueDate	2022-01-01
	Name	Burgerlijk wetboek boek 2
Reference	Chapter	605
	IssueDate	2022-01-01
	Name	Richtlijnen voor de jaarverslaggeving
	Paragraph	106
Reference	Chapter	605
	IssueDate	2022-01-01
	Name	Richtlijnen voor de jaarverslaggeving
	Paragraph	221
Reference	Chapter	605
	IssueDate	2022-01-01
	Name	Richtlijnen voor de jaarverslaggeving
	Paragraph	630
Reference	Chapter	610
	IssueDate	2022-01-01
	Name	Richtlijnen voor de jaarverslaggeving
	Paragraph	106
Reference	Chapter	640
	IssueDate	2022-01-01
	Name	Richtlijnen voor de jaarverslaggeving
	Paragraph	309
Reference	Chapter	660
	IssueDate	2022-01-01
	Name	Richtlijnen voor de jaarverslaggeving
	Paragraph	301
Reference	Chapter	660
	IssueDate	2022-01-01
	Name	Richtlijnen voor de jaarverslaggeving
	Paragraph	512

Wat zijn de verschillen met de **Overige bedrijfskosten** hierna?

Waarom is geen verdere toelichting opgenomen en/of een link naar betreffende artikelen?

Organisatie zonder winststreven klein

Resultaat van baten en lasten

Winst- en verliesrekening

Overige bedrijfskosten (OperatingExpensesOther)

Documentatie

De lasten die voortvloeien uit of samenhangen met gebeurtenissen of transacties die behoren tot de normale bedrijfsactiviteiten en die niet in een andere categorie in te delen zijn.

References

Type	Reference	
Reference	Article IssueDate Name	9 2012-01-01 Besluit jaarrekening banken
Reference	Article IssueDate Name Paragraph	1 2015-11-01 Besluit modellen jaarrekening 1
Reference	Article IssueDate Name Paragraph	1 2015-11-01 Besluit modellen jaarrekening 2
Reference	Article IssueDate Name Paragraph	8 2015-11-01 Besluit modellen jaarrekening 2
Reference	Article IssueDate Name Paragraph	16 2015-11-01 Besluit modellen jaarrekening 2
Reference	Article IssueDate Name Paragraph	16 2015-11-01 Besluit modellen jaarrekening 3
Reference	Article IssueDate Name Paragraph	16b 2015-11-01 Besluit modellen jaarrekening 2
Reference	Article IssueDate Name Paragraph Subparagraph	377 2022-01-01 Burgerlijk wetboek boek 2 3 j
Reference	Article IssueDate Name Paragraph	395a 2022-01-01 Burgerlijk wetboek boek 2 5
Reference	Chapter IssueDate Name Paragraph	270 2022-01-01 Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 503
Reference	Chapter IssueDate Name Paragraph	600 2022-01-01 Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 108

Refere nce	Chapter IssueDate Name Paragraph	620 2022-01-01 Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 301
Refere nce	Chapter IssueDate Name Paragraph	655 2022-01-01 Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 301
Refere nce	Chapter IssueDate Name Paragraph	655 2022-01-01 Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 402a
Refere nce	Chapter IssueDate Name Paragraph	B13 2022-01-01 Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen 110
Refere nce	Chapter IssueDate Name Paragraph	M1 2022-01-01 Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen 205

Organisatie zonder winststreven klein

Resultaat van baten en lasten

Winst- en verliesrekening

Totaal van baten

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten (IncomeProductServiceDelivery)

Documentatie:

De baten die als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten gelden.

Type	Reference	
Refere nce	Chapter	640
	IssueDate	2022-01-01
	Name	Richtlijnen voor de jaarverslaggeving
	Paragraph	309
Refere nce	Chapter	640
	IssueDate	2022-01-01
	Name	Richtlijnen voor de jaarverslaggeving
	Paragraph	319
Refere nce	Chapter	C2
	IssueDate	2022-01-01
	Name	Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen
	Paragraph	310

Versus

Fondswervende organisaties klein

Staat van baten en lasten

Totaal van baten

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten (IncomeProductServiceDelivery)

Documentatie:

De baten die als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten gelden.

Type	Reference	
Refere nce	Chapter	640
	IssueDate	2022-01-01
	Name	Richtlijnen voor de jaarverslaggeving
	Paragraph	309
Refere nce	Chapter	640
	IssueDate	2022-01-01
	Name	Richtlijnen voor de jaarverslaggeving
	Paragraph	319
Refere nce	Chapter	C2
	IssueDate	2022-01-01
	Name	Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen
	Paragraph	310

RJK

Volgens Richtlijnen Jaarrekening Klein (RJK C2 313) wordt voor alleen verkoop van artikelen verantwoord als **brutowinst**.

In de toelichting wordt dan netto-omzet, kostprijs en brutowinst vermeld.

Dit is niet terug te vinden in de documentatie van de NL Taxonomie.